

Szózat Szeged város közönségéhez.

E hó folyamán alakult meg városunkban a Szabadoktatási Bizottság, mely a közművelődési feladatok egész sorát iktatta munkarendjébe. Ennek a bizottságnak a nevében és megbízásából azzal a kéréssel fordulunk városunk művelt közönségéhez, mely a magyar közművelődés érdemes ügyét, munkásainak lelkes törekvéseit mindig nemcsak buzgalommal, meleg szeretettel istápolta, hogy eszméink harcosaként álljon kibontott zászlónk alá, igyekvésünk támogatója, erőnk acélozója legyen abban a munkában, mellyel a kultúra kincseit terjeszteni, a leg szélesebb néptömegek birtokába juttatni óhajtjuk.

Ez a nagyfontosságú nemzeti munka széles e világon mindenütt a művelt közönség magasabbrendű lelki tartalmából származó joga, de ugyanabból a forrásból fakadó hazafias kötelessége is. Már az a nagy magyar államférfi, aki nemcsak időrendre, hanem működésének korszakalkotó voltára is első közoktatásiügyi minisztere volt az országnak: Eötvös József báró fennen hangoztatta azt a kétségbevonhatatlan igazságot, hogy az iskolán kívüli oktatás, ez az igazi népművelés is voltaképpen nem az államnak, hanem elsősorban a társadalomnak a feladata. És városunk művelt társadalma e nagy ember és nagy államférfi születésének százados évfordulóját mint ő hozzá, mint pedig saját magához méltóbban aligha ünneplheti, mint akkor, ha az ő elveit megiszívvelve, azokat valóra váltani igyekszik, illetőleg, ha ezt célzó munkánkban hathatósan segítségünkre lesz.

S hogy milyen az a munka, amelyhez az ország második városa közönségének szíves támogatását kérjük, az iróidre fogva hadd álljon itt a következőkben:

A Szabadoktatási Bizottság főtörekvése az arról való gondoskodás, hogy a nép széles rétegei olyan erkölcsi és értelmi szín-

vonatra emelkedjenek, amelyen szerzett ismereteikkel helyesen tudnak majd élni úgy a maguk, mint a nemzeti és állami érdekek javára. Hogy ezt a magas célt elérje, ismeretterjesztő előadásokat rendez, munkásgimnáziumot létesít, szervezi és irányítja a patronázs-ügyet, ifjúsági egyesületeket, dalosköröket, népkönyvtárakat alakít, a meglevőket fejleszti, analfabéta tanfolyamokat rendez, küzd a tudóvész és az alkoholizmus ellen s hogy népművelői tevékenységének állandó otthont teremtsen: népházakat állít föl. Tevékenységét kiterjeszti a tanyákra is az ottani tanítóság és a gazdakörök bevonásával. Szóval arra törekszik, hogy mindenki helyzetéhez és értelmi képességéhez mértén részese legyen azoknak az erkölcsi javaknak, amelyek együttesen a nemzeti közműveltséget alkotják.

Jól tudjuk, hogy ennek a nagyarányú programnak a végrehajtása fáradságos munkával jár s akkor is csak abban az esetben kecsegtet sikerrel, ha ott lesz táborunkban Szeged városnak minden hatósága; hivatala, pénzügye, vállalkozata és minden intelligens embere. Ép azért bizalommal kérünk mindenkit, aki szerető gonddal viseltetik a közművelődés fontos ügye, megoldandó nehézségei iránt, fogadja szívesen taggyűjtő iverket, alapító, rendes avagy csak pártoló tagul lépjen közénk, hogy vállt vállhoz vetve, egyesült erővel segítse megvalósítani azt, amire hazánk kulturája irányában táplálk lángoló szeretetből vállalkoztunk. Vállalkozásunk sikere elsősorban attól függ, hogy milyen mértékben fogja pártolni törekvéseinket Szeged város nagyérdemű közönsége. Ha fölhevítésünknek olyan eredménye lesz, amilyen eredményt várunk és remélünk, akkor a Szegedi Szabadoktatási Bizottság működése gazdag kulturális gyümölcsöket fog teremni.

Jánossy Gyula,
kir. tanfelügyelő,
ügyvivő elnök.

Lázár György dr.,
polgármester, elnök.

A tanyai orvosokért.

— A szervező-bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) Három ízben hirdetett a város pályázatát a csöngölei és csorvai tanyák megüresedett két orvosi állásra és a pályázat mind a háromszor eredménytelen maradt. Nem akadt egy fia jelentkező sem és hónapok teltek el már azóta, amióta a két kerületben a nép orvos nélkül van. A két állás betöltését most már erősen sürgetik, hiszen éppen a legutóbb egyszerre kétféle járványos betegség is fölütötte a fejét a tanyák között. Ezidőszerint hét kerületi orvos áll a negyven ezer főnyi tanyai lakosság rendelkezésére, ami bizony igen kevés és már csak ezért is elodáztatlanul orvosokat kellett volna állítani — bármilyen föltételekkel — a két üres tanyai kerületbe.

A városházán, annak ellenére, hogy két ízben egyetlen jelentkező sem akadt, még harmadszor is kiírták a pályázatát ugyanazokkal a föltételekkel. Természetesen harmadszor se jelentkezett senki s csak most jött rá a tanács, hogy nagyobb fizetést kell adni a csöngölei és csorvai orvosoknak, akkor majd kap a város pályázókat. Az ügyet tehát a szervező bizottság elé utalták, mely hétfőn délután négy órakor tartott ülésében foglalkozott a tanyai orvoskérdéssel.

Bokor Pál helyettes-polgármester elnököl a ülésen, résztvettek még Taschler Endre főjegyző, Gadl Endre dr. tanácsos, Faragó Ödön dr. tiszti főorvos, Palócz László, Papp Róbert dr. és Végman Ferenc dr. bizottsági tagok. Az ügy előadója Faragó Ödön dr. volt, aki behatóan informálta a bizottságot a tanyai orvoskérdésről. Azzal kezdte, hogy az utóbbi esztendőben a külterületi orvosi intézmény visszafejlődött, a minnek az oka részint az, hogy a tanyai orvosokat nem úgy dotálja a város, mint ahogy kellene, részint pedig az, hogy az új orvosok nagyrészt az állam veszi szolgálatába, ahol az orvosok sokkal inkább biztosítva látják az

seit... A könnyei csorognak és mindent megígér, hogy feltalálhassa a gyermekét. Elérkezik a Gellért-hegyre, a Gellért-hegyről hozzánk. Aztán mi gazdag jutalom ellenében átadjuk magát. Így mindnyájan jól járunk.

— A herceg! — mondta az egri leány és még mosolygott, de félszemeivel már a holdba bámult.

Éjszaka, mikor a hercegnő nem hallotta, a festő még ezt mondta nekem:

— Egyszerű kísérletről van szó, barátom. Megpróbálok szuggeszció révén angol hercegnőt faragni egy egri parasztleányból. Még egy-két nap és már nem fog a kezével enni, hanem evőeszköz után vágyakozik, anélkül, hogy erre bárki figyelmeztetné.

Másnap és harmadnap többször rajtakaptuk a hercegnőt, hogy elmélázva nézeget maga elé. Egyszer a homlokára tette a kezét (eddig ez nem volt szokása) és elgondolkozva kérdezte:

— Ha az apám olyan nagy ur, mint maguk mondják, miért hagyott szolgálni?

— Már mondtam, hogy a maga apja, a herceg, eddig nem gondolt gyermekére, csak most fog gondolni rá, amikor naponkint hatvanhat száz fehéredik meg a hajában és szakállában... Mire egészen megfehéredett, utrakel, hogy magát megtalálja.

— Vajon meg fog-e találni? — mormogta a hercegnő és bizonyos keserves vonás rajzolódott az arcára. — Hisz maguk az Isten háta mögött laknak. Nem is értem, hogy

lehet ilyen ócska, girbe-görbe házban lakni!

A festő rámvillantotta a pipája tüzeit:

— Várjunk csak, hercegnő, még nem tartunk ott, hogy palotában lakjunk.

Estére a festő egy nagyon hosszú, csaknem éjfélig tartó mesét mondott el az ezer-egyéjszakából. Liarez hercegnő elveszéséről és fölhalálásáról. A hercegnő a két könyökére dőlve hallgatta a mesét, aztán a hold felé fordította az arcát:

— Azt mondta, hogy Liareznak pókfönalfinom selyemfátyola volt, amelyen a börtönből leereszkedett? És amelyről fölismerték? No lássa, nekem semmiféle fátyolom nincs, amiről megismernek. És a nevem is olyan, amilyen minden egri leányé: Mari.

A festő legyintett:

— Mindez nem baj. De van egy lencse a bal füle alatt...

— Mire jó az? — kérdezte nagy érdeklődéssel a hercegnő.

— A többi majd holnap! — felelte a festő és ásitott.

Ismét elmúlt egy pár nap, — végre elkészült az új ruha. Kék ruha volt, kék, mint lent, a Gellérten túl a Duna és egy gnóm-arcu, sánta öregasszony varrta. Az egri leány fölpróbálta a ruhát és a kis kerek tükörben sokáig nézegette magát. A haját simogatta kifelé a homlokából (az utolsó időben gyakran fésülködött) és becsmerlőleg mondta:

— Nem selyem... Kár, hogy még csak nem is selyem.

— A herceg, az apja, majd bársonyból varrat, — dörmögött a festő. — Még hat-ezer-hatszáz fekete szál van a hajában...

— Még! — kiáltott föl a hercegnő.

Többet nem szólt, de láttuk rajta, hogy meg van rendülve a messzi idő miatt. Valószínűleg sokallotta az időt ahoz, hogy a hajak megfehéredjenek. Hogy addig az új ruhában, az ócska régi házban kell maradnia... Mert a következő reggel volt az, a mikor elszökött.

Elszaladt egy pár esztendő.

Ostendében ültünk és Carusot hallgattuk. A hátunk mögött selymek és bársonyok suhogása hallatszott, egy nagy-kokott lépdél be páva módjára a hangversenyterembe.

Egyszerre mondjuk a festővel:

— Nini, a mi egri leányunk!

A szomszédság hamarosan fölvilágosít, hogy a kokott neve Mary hercegnő... Nevetünk és erősen nézegetjük Mary hercegnőt.

És este, mikor együtt megebédeltünk, a festő így szólt Mary hercegnőhöz:

— Mondd csak, Mari, hát hogy és miképpen történt ez a dolog?

Mary hercegnő parasztlányos szégyenkezéssel vette a szájához a kendőjét:

— Hát... hát megtaláltam az apámat.

Olcsóságuk, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körut 19. szám alatt
kaphatók, esetleg részletfizetésre is.